

FIGUR 1. Andel slumpmässigt valda *Escherichia coli* (indikatorbakterier) från kyckling som är känsliga för alla undersökta antibiotika (grönt), resistenta mot 1-2 (gult) eller mot tre eller fler antibiotika (rött). Data från 2024.

Resistens mot antibiotika hos bakterier från svenska tamhöns

Tamhönsproduktion omfattar värphöns och slaktkycklingar. Hälsan i besättningar med kommersiell produktion är bättre i Sverige än i många andra länder. Genom god hygien och smittskyddsåtgärder kan man hindra att fåglarna infekteras av smittämnen

Antibiotikaanvändning

Behandling av slaktkycklingar och värphöns i Sverige är sällan aktuellt. För slaktkyckling är andelen behandlade flockar vanligen väl under 1 procent (tabell 1). Med en så låg genomsnittlig andel behandlingar kan enskilda år avvika. När behandling är aktuell behandlas hela flocken via dricksvattnet, och oftast används penicillin.

I Sverige ges koccidiostatika till slaktkycklingar för att förebygga parasitsjukdomen koccidios. Vanligen används narasin, som också har förebyggande effekt mot bakteriesjukdomen nekrotiserande enterit.

TABELL 1. Antal behandlade slaktkycklingflockar samt totalt antal flockar.

År	Antal behandlade flockar	Totalt antal slaktade flockar
2020	11	3 557
2021	13	3 684
2022	10	3 470
2023	9	3 490
2024	5	3 621
2025	30	3 715

Escherichia coli som indikator

Inom EU undersöks resistens hos *Escherichia coli* från slumpmässigt valda friska slaktkycklingar. Resultaten anses visa hur användningen av olika antibiotika över tid påverkat resistens hos djurens bakterieflora. Den låga användningen av antibiotika i Sverige avspeglar sig i ett fördelaktigt resistensläge (figur 1).

Kolibakterier från värphöns

Bland *E. coli* från obducerade värphöns förekommer resistens mot antibiotika som används för behandling i andra länder (tabell 2). Som nämnts behandlas värphöns i Sverige ytterst sällan. Förekomst av resistens, som mot enrofloxacin, kan eventuellt bero på användning i andra länder och införsel av resistenta bakterier via avelsdjur (se ESBL).

TABELL 2. Andel (procent) resistens bland *Escherichia coli* från värphöns, isolat från obduktion 2024-2025 (79 isolat).

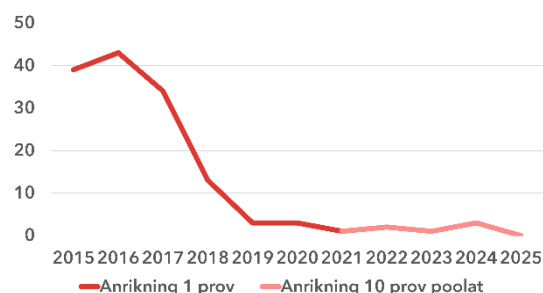
Substans	Andel resistens (%)
Ampicillin	13
Kolistin	0
Enrofloxacin	8
Tetracyklin	5
Trimetoprim-sulfa	0

ESBL

Tidigare var förekomsten av ESBL¹-bildande *Escherichia coli* hos svenska slaktkycklingar hög men den har minskat under senare år (figur 2). Även hos värphöns förekommer sådana bakterier i begränsad omfattning.

Cefalosporiner används inte alls till fjäderfä i Sverige, och förekomsten kan därför inte kopplas till att djuren fått antibiotika. Flera undersökningar har visat att ESBL-bildande bakterier fördes in till Sverige med avelsdjur. Idag kontrolleras införda avelsdjur avseende *E. coli* med ESBL av myndigheter och bransch i samverkan, och införda djur är fria. De varianter av ESBL-bildande bakterier som finns hos tamhöns är oftast andra varianter än de hos människor.

FIGUR 2. Andel (procent) av prov från slaktkycklingar med ESBL-producerande *Escherichia coli*. Odlingsmetoden ändrades något 2021.

¹ Extended spectrum betalactamase - betalaktamas med utvidgad effekt

Källor: Swedres-Svarm 2025, Folkhälsomyndigheten & SVA; The European Union Summary Report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from humans, animals and food in 2023/2024, ECDC & EFSA; Nilsson et al. 2020, Acta Vet Scand, 62, 33.

Farliga djursmittor kan få allvarliga konsekvenser, från lidande hos djur och människor till ekonomiska förluster och störningar i matförsörjningen. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som genom diagnostik, forskning och rådgivning stärker Sveriges förmåga att bekämpa djursjukdomar som utgör hot mot kritiska samhällsfunktioner. Friska djur - trygga människor.